

Handläggare
Susanne Al-Basri
Telefon: 08-508 033 46

Till
Järva stadsdelsnämnd

Motion om läslust och tillgång till böcker bland stadens barn och unga

Svar på remiss från kommunstyrelsen, diarienummer KS
2024/238

Förvaltningens förslag till beslut

1. Järva stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Järva stadsdelsnämnd beslutar om omedelbar justering.

Sammanfattning

Järva stadsdelsnämnd har mottagit en motion från Andréa Hedin (M) som föreslår att förskolor utrustas med hallbibliotek och att elever får böcker som sommarlovspresenter för att förbättra barns läsförmåga. Avdelning förskola inom Järva stadsdelsförvaltning har berett ärendet och framhåller den redan existerande samverkan mellan förskolor och bibliotek i området. Tidigare pilotprojekt med hallbibliotek har visat att sådana initiativ endast haft marginell effekt på att engagera vårdnadshavare i boklån. Förvaltningen anser att förbättrad läsförståelse bäst uppnås genom språkutvecklande arbetssätt inom förskolan, såsom strukturerad högläsning och fortbildning för pedagoger. Samtidigt framhåller förvaltningen att det finns ett stort värde i ett fördjupat samarbete med biblioteken, där bibliotekens kompetens och resurser kan användas utan att belasta förskolans resurser. Förvaltningen ser positivt på att ett närmare samarbete mellan förskolor och bibliotek etableras, där biblioteken kan ta en aktiv roll i att främja läsning genom exempelvis organiserade biblioteksbesök och gemensamma projekt. Dessa insatser kan komplettera förskolans arbete och bidra till barnens språkutveckling. Järva stadsdelsförvaltning föreslår att nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen, samt att nämnden beslutar om omedelbar justering.

Bakgrund

Järva stadsdelsnämnd har av kommunstyrelsen fått en motion av Andréa Hedin (M) på remiss för yttrande senast 2024-09-10.

Övriga remissinstanser är stadsledningskontoret, förskolenämnden, kulturnämnden, utbildningsförvaltningen, Bromma stadsdelsnämnd, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Berättarministeriet, LegiLexi stiftelsen samt Pysslingen förskolor.

Ärendet

I motionen anför Andréa Hedin (M) att skolan spelar en avgörande roll i att utjämna livschanser genom att betona kunskaper och stödja varje barns vilja till lärande. Läsning betonas som central för skolgången och god läsförståelse måste grundläggas redan i förskolan för att undvika senare kunskapsluckor.

Det föreslås att Stockholms förskolor utrustas med hallbibliotek för att göra böcker mer tillgängliga och öka föräldraengagemanget i barns läsutveckling.

Motionen hänvisar till negativa trender i läsförståelse enligt Pisamätningen och Pirlsmätningen, och understryker vikten av att följa barns språkutveckling för att säkerställa att alla barn får möjlighet att utveckla ett stort ordförråd, oberoende av familjens ekonomiska förutsättningar eller föräldrarnas språkkunskaper.

Motionären föreslår följande:

1. Att förskolor i egen regi förses med enkla hallbibliotek och tillhörande böcker som barn och deras familjer kan låna hem.
2. Att skolor i egen regi delar ut sommarlovsprenter i form av en egen bok varje år under grundskoleåren till sina elever.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts vid avdelning förskola inom Järvas stadsdelsförvaltning.

Förvaltningens synpunkter och förslag

I Järva stadsdelsområde finns en etablerad samverkan mellan förskolorna och biblioteken samt kontakt mellan förskolornas rektorer och bibliotekens enhetschefer. Samverkan är god samtidigt som det finns utrymme för ytterligare fördjupad samverkan och samarbete. Initiativ för att utveckla samarbetet sker kontinuerligt. Ett exempel är pilotprojektet "Förskolebibliotek," som initierades 2018/2019 i några utvalda förskolor inom nämnden. Projektet innebar att förskolorna fick färdiga bokpåsar som hängde i hallen, vilket underlättade hemlån för barn och vårdnadshavare. Dessa

bokpåsar fungerade således som ett slags hallbibliotek. Inom projekt erbjöd även biblioteket kompetensutvecklande insatser för pedagoger i syfte att öka kunskapen om böcker, läsning och berättande.

Reflektionerna från både biblioteket och förskolan visar att detta initiativ har haft en marginell effekt på att locka vårdnadshavare som tidigare inte besökt biblioteket eller lånat böcker att börja göra det. Vidare framgick det att denna typ av initiativ innebär ett behov av att kontinuerligt uppmuntra och påminna vårdnadshavare att använda sig utav de böcker som erbjuds.

Förvaltningen anser att det är svårt att bedöma huruvida insatsen med hallbibliotek kommer att uppnå önskad effekt. Om syftet är att förbättra barns läsförståelse och kunskapsutveckling, betonar förvaltningen istället vikten av att utveckla förskolans utbildning och undervisning genom ett språkutvecklande arbetssätt. Till exempel kan strukturerad högläsning ge mer långsiktiga fördelar. Därför erbjuds förskolor inom nämnden att i höst delta i förvaltningens fortbildning "Generell Språkutveckling", som omfattar typisk språkutveckling, leken som språkutvecklare, vardagspråk och kunskapspråk samt lässtund med boksamtal. Dessa insatser syftar till att även kommande barngrupper kan dra nytta av pedagogernas ökade kompetens.

Avslutningsvis vill förvaltningen framhålla att ett närmare samarbete med biblioteken är önskvärt. Samtidigt är det betydelsefullt att klargöra att förskolans uppdrag inte omfattar att säkerställa huruvida vårdnadshavare nyttjar böcker och bibliotek. För att stötta förskolans uppdrag och förbättra barns läsförståelse och kunskapsutveckling, anser förvaltningen att ett närmare samarbete med biblioteken kan vara mycket värdefullt. Bibliotekens kompetens kan användas för att stödja sådana initiativ, och förskolans lokaler kan nyttjas för aktiviteter som främjar vårdnadshavares läsning för sina barn, förutsatt att biblioteket har det yttersta ansvaret för dessa aktiviteter.

Förvaltningen ser detta som en möjlighet att främja ett närmare samarbete mellan bibliotek och förskola, exempelvis genom organiserade biblioteksbesök och gemensamma projekt. Sådana insatser kan komplettera förskolans arbete och bidra till barnens språkutveckling utan att belasta förskolans resurser utöver dess uppdrag.

Victoria Callenmark
Stadsdelsdirektör
Järva stadsdelsförvaltning

Jessika Von Malmberg
Avdelningschef
Järva stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Remissbrev - Motion om läslust och tillgång till böcker bland stadens barn och unga, KS 2024/238
2. Motion om läslust och tillgång till böcker bland stadens barn och unga

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Victoria Callenmark, Stadsdelsdirektör	2024-08-12
Jessika Von Malmborg, Avdelningschef	2024-08-12